T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/617
KARAR NO : 2025/821
KARAR TR : 22/12/2025

ÖZET: 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih öncesinde, 5434 sayılı Kanun'a tabi hizmeti bulunmayan davacının vazife malulü olması nedeniyle uğradığı maddi ve manevi zararların tazmini istemiyle açtığı davada, 5510 sayılı Kanun hükümleri kapsamında ADLİ YARGI YERİNİN görevli olduğu hk.

K A R A R

Davacı : M. Ç.
Vekili : Av. Y. T.
Davalı : Milli Savunma Bakanlığı
Vekilleri : Av. T. Ö. D. K.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili müvekkilinin, 2012 yılından itibaren Genelkurmay Başkanlığında piyade uzman çavuş olarak görev yapmaktayken fiziki yeterlilik değerlendirme testi sırasında kalp krizi geçirdiğini, 27/01/2020 tarihinde düzenlenen sağlık kurulu raporuna konu hastalığı sonucunda adi malullük raporuyla emekliye sevk edildiğini, mesleğini yapmasına engel hastalığın görev esnasında meydana gelmesi nedeniyle Ankara 5. İş Mahkemesine vazife malullüğünün tespiti istemiyle açtıkları dava sonucunda, Mahkemece 5510 sayılı Kanun'un 47. maddesi uyarınca vazife malulü sayılması gerektiğinin tespitine karar verildiğini, bunun üzerine vazife malullüğüne neden olan rahatsızlığı yaşamasaydı uzman erbaş olarak çalışmaya devam edeceğini ve uzman erbaş maaşı alacağını, ancak vazife malulü olması nedeniyle mesleğinden ayrılmak zorunda kaldığını, çok daha kısıtlı bir aylık alacağını, müvekkilinin vazife malulü olması nedeniyle uğradığı zarara karşılık maddi ve manevi tazminat ödenmesi talebiyle davalı idareye başvurduğunu, başvurunun 19/10/2022 tarihinde zımnen reddedildiğini belirterek, müvekkilinin vazife malulü olması nedeniyle uğradığı zarara karşılık maddi zararlar kapsamında az maaş alacak olması nedeniyle , OYAK kapsamında uğradığı zararlar nedeniyle ve daha az emekli ikramiyesi alması nedeniyle uğradığı zarara karşılık olmak üzere şimdilik toplam 100 TL, manevi zarar kapsamında 150.000 TL tazminatın, idareye yaptığı başvuru tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Ankara 12. İdare Mahkemesi 23/12/2022 tarih ve E.2022/2460, K.2022/2804 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2577 sayılı Kanun'un 15/1-a. maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Dava dosyanın incelenmesinden; davacının ilk defa 03.03.2012 tarihinde uzman erbaş olarak atamasının yapıldığı, görevde iken 26.12.2017 tarihinde katıldığı Fiziki Yeterlilik Değerlendirme Testi sırasında kalp krizi geçirdiği, Akut Miyokard Enfarktusu teşhisiyle hakkında*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PTuX2q/ - m97vvbS - ML9o9rh - LwRCfM= ile erişebilirsin

27.01.2020 tarihinde TSK Sağlık Yeteneği Yönetmeliği Ek-C Hastalık ve Arızalar Listesi 40/A-3, 53/A-1 ve 42/D-10 maddeleri gereğince TSK'da görev yapamayacağına dair sağlık kurul raporu düzenlenmiş ve adi malullük raporuyla emekliye 28.07.2020 tarihinde sevk edildiği, davacının mesleğini yapmasına engel hastalık, görev esnasında görevin tesiriyle meydana geldiğinden Ankara 5.İş Mahkemesinde "Vazife Malullüğünün Tespiti" talebi ile açılan dava, E:2020/277 K:2022/169 sayılı, 19/04/2022 tarihli karar ile kabul edilerek 5510 sayılı Kanunun 47. maddesi gereğince vazife malülü sayılması gerektiğinin tespitine karar verildiği, 19.09.2022 tarihinde davalı idareye maddi ve manevi tazminat ödenmesi talebiyle yapılan başvurunun zımnen reddedilmesi üzerine, piyade uzman çavuş olarak görev yapmaktayken vazife malulü olan müvekkilinin uğradığı zarara karşılık fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 100,00- TL maddi, 150.000,00-TL manevi tazminatın idareye 19.09.2022 başvuru tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta, davacının uzman erbaş maaşına oranla çok daha kısıtlı olan vazife malulü aylığı alacak olması nedeniyle uğramış olduğu maddi zararı, OYAK'tan ilişiğinin kesilmesi nedeniyle OYAK birikiminde ve OYAK birikimindeki nemalanma farkı nedeniyle oluşan zararları ve emsallerine göre eksik emekli ikramiyesi alarak uğramış olduğu zararına talep ettiği anlaşıldığından, 01.10.2008 tarihinden önce Emekli Sandığı iştirakçisi olmayan davacının iş bu maddi ve manevi tazminat istemine ilişkin davada, 5510 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerekmekte olup, davanın görüm ve çözümünde 5510 sayılı Kanunun maddesi uyarınca iş mahkememsi görevli bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine..."

3. Davacı vekili bu kez, müvekkilinin vazife malulü olmasına bağlı olarak; fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla, az maaş alacak olması nedeniyle uğradığı zarara karşılık şimdilik 50 TL, OYAK kapsamında uğradığı zarara karşılık şimdilik 50 TL, az emekli ikramiyesi alması nedeniyle uğradığı zarara karşılık şimdilik 50 TL olmak üzere toplam 150 TL maddi tazminatın yasal faiziyle ve 250.000 TL manevi tazminatın müvekkilinin emekliye sevk edildiği 27/01/2020 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. **Ankara 35. İş Mahkemesi 18/09/2025 tarih ve E.2025/138, K.2025/267 sayılı kararı** ile, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiş ve karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dosya kapsamında toplanan delillerden davacının Genel Kurmay Başkanlığı'nda Piyade Uzman Çavuş olarak çalıştığı, davacının statüsü gereği ve dava konusu olan vazife malullüğünün tespiti kararının kesinleşmesi üzerine uğramış olduğu maddi ve manevi zararına ilişkin uyuşmazlığın tam yargı davası olarak idari yargı yerinde görülmesi gerektiği kanaatine varılmıştır. Mahkemelerin görevi hususunun kamu düzeni gereği yargılamanın her aşamasında re'sen gözetileceğinden hareketle idari eyleme dayalı mevcut uyuşmazlığın çözümünün İş Mahkemesinin görev alanında değil de idari yargı görev alanında olduğu açık olan bu davada, daha evvel İdare Mahkemesi tarafından verilmiş görevsizlik kararının bulunması ve 2247 Sayılı Kanunun 19. Maddesi "Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler. Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PTuX2q/ - m97vvbS - ML9o9rh - LwRCfM= ile erişebilirsin

kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir." şeklinde düzenlenmesi dikkate alınarak dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne GÖNDERİLMESİNE ve eldeki işin Uyuşmazlık Mahkemesi vereceği karara kadar ERTELENMESİNE..."

5. Davacı vekilinin 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, Ankara 35. İş Mahkemesince adli yargı dosyası Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

6. 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun *"Vazife Malullüğü Aylığı"* üst başlığı altında düzenlenen 56. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 18/3/1976-1976/1 md.)

Muvazzaf, yedek ve gönüllü erlerin silah altında bulundukları esnada veya celp ve terhislerinde (serbest sevkler dahil) sevkleri sırasında, yedek subay ve yedek astsubay okulu öğrencilerinin gerek okulda, gerek okuldan evvelki hazırlık kıtasında vazife malulü olmaları halinde, kendilerine, öğrenim durumlarına göre, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinde tespit edilen giriş derece ve kademe tutarlarının, daha önce Devlet Memuriyetinde bulunmuş olanlardan kazanılmış hak aylıkları veya emekli keseneğine esas aylıkları, sözü edilen giriş derece ve kademe tutarının üzerinde olanlara bu aylıkları emeklilik gösterge tablosunda karşılığı olan derece ve kademe tutarının,% 70'i üzerinden aylık bağlanır.

(Ek fıkra: 4/7/2012-6353/68 md.; Değişik fıkra: 2/1/2017-KHK-680/29 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7072/28 md.) Harp okulları ve astsubay meslek yüksekokullarında okuyanlar, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi fakülte ve yüksekokullarında okuyanlar, üniversitelerin fakülte ve yüksekokullarında Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı adına öğrenim görenler ya da kendi hesabına öğrenim görmekte iken Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı nam ve hesabına okumaya devam edenler, Polis Akademisi ile Polis Meslek Eğitim Merkezlerinde veya üniversitelerin fakülte ve yüksekokullarında Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına öğrenim görenler veya kendi hesabına öğrenim görmekte iken Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına öğrenim görmeye devam edenler, Emniyet Genel Müdürlüğü veya Millî İstihbarat Teşkilatı hesabına açılan okullarda öğrenim görenler ile Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı veya Emniyet Genel Müdürlüğü adına öğrenim görmek üzere temel ve intibak eğitimine tabi tutulanlardan; 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılmamış olup bu öğrenimleri veya eğitimleri nedeniyle 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamındaki terör eylemlerinde hedef alınarak hayatını kaybedenlerin hak sahibi yakınlarına veya engelliliğinin derecesi itibarıyla bu Kanun hükümlerine göre malul olduğuna karar verilenler, birinci fıkra hükümlerinden aynı şekilde yararlandırılırlar.

Bu suretle bağlanacak aylıklarına, maluliyet derecelerine göre, 55 nci maddede gösterilen nispetlerde zam yapılır.

Askerlik vazifesini veya yedek subaylık ve yedek astsubaylık hizmetini başkasının yerine yaptığı anlaşılanlara aylık bağlanmaz."

7. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun *"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"*Bu Kanunun amacı, sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortası bakımından kişileri güvence altına almak; bu sigortalardan yararlanacak kişileri ve sağlanacak hakları, bu haklardan yararlanma şartları ile finansman ve karşılanma yöntemlerini belirlemek; sosyal sigortaların ve genel sağlık sigortasının işleyişi ile ilgili usûl ve esasları düzenlemektir."*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PTuX2q/ - m97vvbS - ML9o9rh - LwRCfM= ile erişebilirsin

8. 5510 sayılı Kanun'un *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun; sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortasından yararlanacak kişileri, işverenleri, sağlık hizmeti sunucularını, bu Kanunun uygulanması bakımından gerçek kişiler ile her türlü kamu ve özel hukuk tüzel kişilerini ve tüzel kişiliği olmayan diğer kurum ve kuruluşları kapsar."

9. 5510 sayılı Kanun'un *"Tanımlar"* başlıklı 3. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"Bu Kanunun uygulanmasında;

...

30) (Ek: 17/4/2008-5754/1 md.) Vazife malûllüğü: Bu Kanunun 47 nci maddesinde tarif edilen vazife ve/veya harp malûllüğü hallerini

...

ifade eder."

10. 5510 sayılı Kanun'un *"Malûl sayılma"* başlıklı 25. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(Değişik: 17/4/2008-5754/13 md.)

...

Yedek subay, yedek astsubay veya erbaş ve er olarak ya da talim, manevra, seferberlik veya harp dolayısıyla görevleri ile ilgileri kesilmeksizin silâh altına alındıkları dönemde malûl olup, bu malûllükleri asıl görevlerini veya işlerini yapmaya mani olmayanlar hakkında, bu hastalık veya engellilik hâlleri sebebiyle malûllük sigortasına ilişkin hükümler uygulanmaz.

...

4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılardan, vazifelerini yapamayacak derecede hastalığa uğrayanlar, hastalıkları kanunlarında tayin edilen sürelerden fazla devam etmesi halinde, hastalıklarının mahiyetlerine ve doğuş sebeplerine göre birinci fıkra uyarınca malûl veya 47 nci madde hükümlerine göre vazife malûlü sayılırlar.

..."

11. 5510 sayılı Kanun'un *"Vazife malullüğü"* başlıklı 47. maddesinin ilgili fıkraları şöyledir:

"(Değişik: 17/4/2008-5754/27 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk defa 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanlar için aşağıdaki hallerde vazife malûllüğü hükümleri uygulanır. 25 inci maddede belirtilen malûllük; sigortalıların vazifelerini yaptıkları sırada veya vazifeleri dışında idarelerince görevlendirildikleri herhangi bir kamu idaresine ait başka işleri yaparken bu işlerden veya kurumlarının menfaatini korumak maksadıyla bir iş yaparken ya da idarelerince sağlanan bir taşıtla işe gelişi ve işten dönüşü sırasında veya işyerinde meydana gelen kazadan doğmuş olursa, buna vazife malûllüğü ve bunlara uğrayanlara da vazife malûlü denir.

...

Süresi içerisinde bildirimde bulunulan vazife malûllüğü aylıkları, sigortalının ölüm ya da malûliyeti sebebiyle göreviyle ilişiğinin kesildiği tarihi takip eden aybaşından itibaren bağlanır. (Ek cümle: 4/7/2012-6353/82 md.; Değişik ikinci cümle: 12/7/2013-6495/97 md.) Ancak, harp malulleri ile 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre veya 5434 sayılı Kanunun 56 ncı maddesine göre vazife malulü olduğuna karar verilenlerden, sınıf veya görev değiştirerek çalışmaya devam edenlere ise görevden ayrılmalarına ve başkaca bir müracaata gerek kalmaksızın sınıf veya görev değiştirerek çalışmaya başladıkları tarihi takip eden ay başından itibaren aylık bağlanır.

Vazife malûllüğü süresi içerisinde bildirilmeyen sigortalılara; kamu idareleri ya da sigortalılar veya hak sahiplerince sonradan yapılacak bildirim üzerine, vazife malûllüklerinin belgelenmesi ve müstahak olmaları şartıyla, bu Kanunun zamanaşımı hükümleri dikkate alınmak suretiyle vazife malûllüğü aylığı bağlanır veya bağlanmış olan aylıklar düzeltilir. Bu durumda

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PTuX2q/ - m97vvbS - ML9o9rh - LwRCfM= ile erişebilirsin

sigortalı veya hak sahiplerine bağlanacak aylık ya da aylık farklarının, vazife malûllüğünün bildirildiği tarihe kadar olan toplam tutarı Kurumca ilgili kamu idaresine ödettirilir.

...

Subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er ile Türk Silâhlı Kuvvetlerince görevlendirilen 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılardan;

a) Harpte fiilen ateş altında,

b) Harpte, harp bölgelerindeki harp harekât ve hizmetleri sırasında, bu harekât ve hizmetlerin sebep ve etkileriyle,

c) Harpte veya harbe hazırlık devresinde her çeşit düşman silâhlarının etkisiyle,

d) Askerî harekâtı gerektiren iç tedip ve sınır hareketleri sırasında, bu hareketlerin sebep ve etkisiyle,

e) Barışta veya olağanüstü hallerde, emir veya görev ile uçuş yapan uçucularla hangi meslek ve sınıftan olursa olsun emirle görevli olarak uçakta bulunanlardan uçuşun havadaki ve yerdeki sebepleriyle ve yine emir ve görev ile dalış yapan dalgıçlarla, hangi meslek ve sınıftan olursa olsun emirle görevli olarak denizaltı gemisinde veya dalgıç kıtasında bulunanlardan denizaltıcılığın veya dalgıçlığın çeşitli sebep ve etkileriyle,

f) Anayasanın 92 nci maddesi veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler uyarınca Türk Silâhlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensuplarının yabancı ülkelere gönderilmesini gerektiren durumlarda, birliklerin bulundukları yerlerden hareketlerinden itibaren yurt içinde, yurt dışında, yabancı ülkelerde veya yurda dönüş sırasında,

vazife malûlü olanlara harp malûlü denir.

Bunlardan uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erlere bulundukları kademenin üç ilerisindeki kademenin, uzman jandarmalara bulundukları rütbenin bir üst rütbesinin aynı kademesinin; astsubaylarla yarbay rütbesine kadar (yarbay hariç) bir üst rütbenin aynı kademesinin, yarbaylara albay, albaylara kıdemli albay, kıdemli albay ile general ve amirallere bir üst rütbenin, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında bulunan sigortalılara ise bir üst derecesine veya kademesine karşılık gelen prime esas kazancı üzerinden aylık bağlanır.

..."

12. 5510 sayılı Kanun'un *"Uyuşmazlıkların çözüm yeri"* başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

13. 5510 sayılı Kanun'un *"5434 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri"* başlıklı geçici 4. maddesinin ilgili fıkraları şöyledir:

" (Değişik: 17/4/2008-5754/68 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanuna göre; aylık, tazminat, harp malûllüğü zammı, diğer ödemeler ve yardımlar ile 8/2/2006 tarihli ve 5454 sayılı Kanunun 1 inci maddesine göre ek ödeme verilmekte olanlara, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanunda kendileri için belirtilmiş olan şartları haiz oldukları müddetçe bunların ödenmesine devam olunur. Ancak, 5 ilâ 10 yıl arasında fiili hizmet süresi olan iştirakçilerden dolayı dul ve yetim aylığı almakta olanların, aylık ve diğer ödemeleri, bu Kanunun 32 nci, 34 üncü ve 37 nci maddelerindeki şartları haiz oldukları müddetçe devam edilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçiliği sona erenlerden tahsis talebinde bulunacaklar ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsis talebinde bulunanlardan işlemleri devam edenler hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır.

5434 sayılı Kanuna göre iştirakçi olup bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak çalışmaya başlayanlardan vazife malûllüğü kapsamına girenler hakkında, bu Kanunun 47 nci maddesinin birinci fıkrasına

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PTuX2q/ - m97vvbS - ML9o9rh - LwRCfM= ile erişebilirsin

göre işlem yapılır. (Ek cümle: 4/7/2012-6353/85 md.) 5434 sayılı Kanunun mülga hükümlerine göre vazife malullüğü aylığı bağlananlardan malullüklerinin sürekli olduğuna Kurum Sağlık Kurulunca karar verilen iştirakçiler yine aynı Kanunun 40 ıncı maddesinde belirtilen yaş hadleri ile özel kanunlarındaki yaş hadlerini doldurduğu tarihe kadar yeniden muayene edilmelerini Kurumdan isteyebilir.

..."

14. 5510 sayılı Kanun'un *"Bazı aylık tazminat ve yardımlara ilişkin geçiş hükümleri"* başlıklı geçici 18. maddesi şöyledir:

(Ek: 17/4/2008-5754/73 md.)

İlgili kanunlarında düzenleme yapılıncaya kadar;

a) 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanunun 56 ncı maddesinin birinci fıkrasında belirtilenlerden bu Kanunla yürürlükten kaldırılan maddeleri dahil 5434 sayılı Kanuna göre vazife veya harp malûlü sayılması gerekenlerin ve Türk Silâhlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından görevlendirildiği tarihte uzun vadeli sigorta kollarına tabi olarak çalışmayanlardan bu Kanunla yürürlükten kaldırılan maddeleri dahil 5434 sayılı Kanuna göre harp malûlü sayılması gerekenlerin kendileri ile bunların dul ve yetimlerine bağlanacak aylıklar hakkında bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

b) 5434 sayılı Kanunun ek 77 nci maddesinin birinci fıkrası ile bu Kanunun 47 nci maddesinin sekizinci fıkrasında sayılanlara ve bunların haksahiplerine, ilgili kanunları ve bu Kanun çerçevesinde bağlanacak aylıkları toplamının, emsallerinin 5434 sayılı Kanunun ek 77 nci maddesine göre yükseltilerek hak kazandıkları aylıklardan düşük olması halinde, aradaki fark ayrıca ödenir.

c) 18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Kanunun ek 16 ncı maddesi, 24/2/1968 tarihli ve 1005 sayılı Kanun, 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Kanun, 11/10/1983 tarihli ve 2913 sayılı Kanun, 28/5/1986 tarihli ve 3292 sayılı Kanun, 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Kanun ile yılı bütçe kanunlarına ekli cetveller kapsamına giren kişilere ve diğer kanunlarda yapılan atıflar sebebiyle 2330 sayılı Kanun esas alınarak ilgililerine aylık, tazminat ve ek ödeme verilmesi ile yardım işlemleri hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan maddeleri dahil 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

(Ek fıkra: 16/6/2010-5997/11 md.) Polis Akademisinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin yetim aylıkları bu öğrenimleri süresince kesilmeksizin ödenmeye devam edilir.

(Ek fıkra: 4/7/2012-6353/87 md.) Bu madde kapsamına giren ve malullüklerinin sürekli olduğuna Kurum Sağlık Kurulunca karar verilen geçici ve gönüllü köy korucuları ile 2330 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (f) bentlerinde sayılan hizmetlerinden dolayı malullük aylığı bağlananlar 442 sayılı Kanunda öngörülen yaş hadlerine kadar, er ve erbaşlar askerlik çağı dışına çıktıkları tarihe kadar yeniden muayene edilmelerini Kurumdan isteyebilir.

Bu madde kapsamına girenler için yukarıdaki fıkralar gereğince Kurumun yükleneceği ilâve giderler, ödeme tarihinden itibaren en geç iki ay içinde faturası karşılığı Hazineden tahsil edilir."

B. Yargı Kararı

15. 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesinin iptali istemiyle açılan davada verilen Anayasa Mahkemesinin 22/12/2011 tarihli ve E.2010/65, K.2011/169 sayılı kararında, özetle; 5510 sayılı Kanun'a 5754 sayılı Kanun ile eklenen geçici 4. maddenin yürürlüğe girmesinden önce 5434 sayılı Kanun kapsamında bulunan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği belirtilmiş, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PTuX2q/ - m97vvbS - ML9o9rh - LwRCfM= ile erişebilirsin

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 22/12/2025 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, olay kısmında belirtildiği üzere, tarafları, konusu ve nedeni aynı olan davada; idari yargı yerince adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

17. 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde yer alan, "*Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.*

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca (…) ileri sürülebilir." hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak, hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

18. Kanun'un 19. maddesindeki "*Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.*

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008-5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir..." hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da içermesi gerekir.

19. Kanun koyucu, 14. maddeye göre olumsuz görev uyuşmazlığı doğması durumunda her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme oranla daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağını tanımıştır.

20. Olayda, adli yargı yerince, İdare Mahkemesinin görevsizlik kararı ile Mahkemeleri dosyası arasında olumsuz görev uyuşmazlığı çıktığından dolayı, görevsizlik kararı yanında, görevli yargı yerinin belirlenmesi amacıyla dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine de karar verildiği; ancak bunun ara kararı ile değil, dosyanın kapatılıp karar numarası alınmak suretiyle yapıldığı görülmüştür.

21. Bu haliyle, İş Mahkemesince verilen karar 2247 sayılı Kanun'da öngörülen yönteme uymamaktadır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PTuX2q/ - m97vvbS - ML9o9rh - LwRCfM= ile erişebilirsin

22. Ancak, idari ve adli yargı yerleri arasında olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, Uyuşmazlık Mahkemesinin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek dava ekonomisine gerekse Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş amacına uygun olacağından ve adli yargı dosyasının, davacı vekilinin de dilekçesi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, ekinde idari yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin başka bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, idari ve adli yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

23. Raportör-Hâkim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

24. Dava, piyade uzman çavuş olarak görev yapmaktayken vazife malulü olan davacının uğradığı ileri sürülen zarara karşılık, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla, maddi ve manevi tazminatın idareye yaptığı başvuru tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açılmıştır.

25. Dava dosyalarının incelenmesinden; davacının Genelkurmay Başkanlığında piyade uzman çavuş olarak görev yapmaktayken katıldığı fiziki yeterlilik değerlendirme testi sırasında kalp krizi geçirdiği, kendisine 27/01/2020 tarihinde *"askerliğe elverişli değildir"* şeklinde sağlık kurulu raporu verildiği, dava açılmadan önce 19/09/2022 tarihinde, maaş ve özlük hakları yönünden oluştuğu öne sürülen maddi ve manevi kayıpların giderilmesi istemiyle davalı idareye başvuruda bulunulduğu, başvurunun zımnen reddedilmesi üzerine iş bu davaların açıldığı anlaşılmıştır.

26. 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanun'u ile 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu'nun bazı maddeleri yürürlükten kaldırılmış, kamu tüzel kişiliğine sahip Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı, hiç bir işleme gerek kalmaksızın, bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla, görevleri ile birlikte, 1. maddeye dayanılarak kurulan kamu tüzel kişiliğine sahip Sosyal Güvenlik Kurumuna devredilmiştir.

27. 5510 sayılı Kanun'la 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanun'u, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanun'u, 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanun'u, 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanun'u ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu kapsamında bulunanlar, geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme bağlı tutulmuş ve 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra göreve başlayanlar yönünden, prim esasına dayalı sigorta sistemine geçilmiştir. Bu sistemle, devlet memurları ve diğer kamu görevlileri, hizmet akdine göre ücretle çalışanlar, tarım işlerinde ücretle çalışanlar, kendi hesabına çalışanlar ve tarımda kendi hesabına çalışanları kapsayan beş farklı emeklilik rejimi, aktüeryal olarak hak ve yükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplanmıştır.

28. Dosya kapsamında bulunan davacıya ait SGK Hizmet Dökümünün incelenmesinden, davacının ilk defa 13/03/2012 tarihinde sigortalılık girişinin olduğu, bu tarihten önce 5434 sayılı Kanun'a tabi bir hizmetinin bulunmadığı anlaşılmaktadır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PTuX2q/ - m97vvbS - ML9o9rh - LwRCfM= ile erişebilirsin

29. Bu durumda, yukarıda yer verilen Kanun hükümleri ve Anayasa Mahkemesi kararı nazara alındığında, uyuşmazlığın 5510 sayılı Kanun yürürlüğe girmeden önce 5434 sayılı Kanun'a tabi hizmeti bulunmayan davacıya, 5510 sayılı Kanun'un 47. maddesi kapsamında vazife malulü aylığı bağlanması gerektiği yolunda adli yargı yerince karar verildiği, bu karar üzerine davacının vazife malulü olmasına bağlı olarak daha az maaş alacak olması nedeniyle, uğranıldığı öne sürülen zararlara karşılık maddi ve manevi tazminat istemine ilişkin olduğu görülmekle, 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesindeki düzenleme karşısında bu Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan davanın görüm ve çözümünde de adli yargının görevli bulunduğu sonucuna varılmıştır.

30. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Ankara 35. İş Mahkemesinin yönteme aykırı başvurusunun reddi ile Mahkemece verilen 18/09/2025 tarih ve E.2025/138, K.2025/267 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 35. İş Mahkemesinin yönteme aykırı başvurusunun reddi ile Mahkemece verilen 18/09/2025 tarih ve E.2025/138, K.2025/267 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

22/12/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Eyüp	Bayram	Döndü Deniz
GÜLEÇ	SARICALAR	ŞEN	BİLİR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PTuX2q/ - m97vvbS - ML9o9rh - LwRCfM= ile erişebilirsin